

TRANØY KOMMUNE

Nærings- og fiskeridepartementet
postmottak@nfd.dep.no

Vår ref.
16/166-2/AR

Arkivkode
U40

Deres ref.

Dato
17.02.2016

MELDING OM VEDTAK

Tranøy kommunestyre har i møte 16.02-16 fattet følgende vedtak i

sak 18/16.

HØRINGSUTTALELSE OM INNRETNING AV HAVBRUKSFONDET KOMMUNESTYRETS VEDTAK

Tranøy kommune er positive til at det opprettes en ordning med et fast havbruksfond hvor vederlag for ny kapasitet fordeles mellom kommuner med oppdrettsaktivitet. Tranøy kommune støtter det omforente høringssvaret fra Sjømat Norge og NFKK angående organisering av Havbruksfondet. Høringssvar fra Sjømat Norge og NFKK legges ved denne uttalelsen.

Med hilsen
Tranøy kommune

Alf Rørbakk
rådmann

Vedlegg:

Saksframlegg til kommunestyret 16.02-16

Høringssuttalelse fra Sjømat Norge og nettverket for kyst- og fjordkommuner datert 06.01-16

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Alf Rørbakk
Arkivsaksnr.: 16/166

Arkiv: U40

HØRINGSUTTALELSE TIL INNRETNING AV HAVBRUKSFONDET

Vedlegg:

1. Høringsdokument, datert 10.12-15
2. Høringssvar fra Sjømat Norge og NFKK, datert 06.01-16

Bakgrunn for saken:

I forbindelse med behandling av «Havbruksmeldingen» har Stortingets næringskomite gått inn for at en større andel av inntektene fra vederlag for nye konsesjoner og vekst på eksisterende skal tilfalle kommuner og fylkeskommuner. De anbefaler at 20 % skal tilfalle staten og 80 % kommuner og fylkeskommuner. Fordelingen skal skje gjennom et havbruksfond. Regjeringen har fått i oppdrag å utrede ordningen og Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) har nå på høring forslag til innretning av havbruksfondet. NFD har i høringen lagt frem flere alternativer med eksempler i høringsdokumentet. Som forutsetning for forslagene ligger en rimelig fordeling av midler til alle kommuner med oppdrett. Fordelingen skal stimulere kommunen til å gi tilgang på egnede områder. Havbruksfondet bør ha enkel administrasjon og gi mest mulig forutsigbare inntekter til kommunene.

Høringsfristen er 18.februar. Saken skal endelig avgjøres av stortinget.

Saksutredning:

I NFD forslag legges det opp til at alle kommuner og fylker med oppdrett av anadrom fisk (laks, ørret) i sjø skal få tildeling. Inntekten fra vekst foreslås derfor fordelt mellom alle, ikke bare de som legger til rette for vekst. Det er lagt til grunn en fordeling av vederlaget med 20 % til staten, 70 % til kommunen og 10 % til fylkene.

Ordningen med Havbruksfondet foreslås å gjelde fra 1. januar 2016. Departementet vil unnta inntekt fra tildelingen som ble gjort i 2015 (5 % vekst) og foreslår at inntekten fra denne runden fordeles 50/50 mellom stat og kommunal sektor. Innløsningsfrist for disse tildelingene er ved utgangen av 2016, noe som betyr at inntektene i hovedsak kommer i løpet 2016.

Aktuelle modeller for fordeling mellom kommunen (og mellom fylkeskommunene) som foreslås er:

- Lik fordeling, alle får samme beløp
- Fordeling etter andel lokalitets-MTB (maksimalt tillatt biomasse på en lokalitet)
- Fordeling etter andel areal kommunene lokaliteter utgjør.
- Fordeling etter slaktevolum

Av disse modellene er det lokalitets-MTB som fremheves som mest aktuell og lettest å administrere. Modellen vil gi inntekt alle på lokaliteter uavhengig av om de er i bruk i det aktuelle året.

En modell hvor man fordeler etter disse prinsippene vil gi midler til alle kommuner med oppdrett. Kommuner som legger til rette for vekst vil ikke motta noe ekstra. For å gi et insentiv til tilrettelegging av nye arealer/lokaliteter foreslås det at en andel av midlene til kommunen fordeles kun til de som har vekst, evt. at økt volum vektes dobbelt.

Størrelsen på Havbruksfondet vil variere fra år til år. Hvor mye som kommer inn til fondet vil avhenge av at det blir gitt nye tildelinger, hvor stor veksten blir og hvilken pris man oppnår. Ny kapasitet tildeles både til fast pris og ved auksjon. Overslag som NFD har gjort viser at inntekten kan variere fra 45 mill. til over 3 mrd..

For å gi kommunene jevnere og mer forutsigbar inntekt foreslås ulike modeller for å spre utbetalingene mellom år. Aktuelle modeller som foreslås er:

- Umiddelbar utbetaling - varierende utbetaling, år uten utbetaling
- Faste årlig utbetalinger - jevne beløp hvert år
- Prosentvis årlig utbetaling – beløpet vil variere etter fondets størrelse.

En ordning med fordeling av utbetalingen fra fondet for å gi jevnere utbetalinger vil være krevende og gi mer administrasjon. Det utløser også spørsmål om hvem og hvordan midler som ikke fordeles skal forvaltes.

Tranøy har 22 130 tonn MTB knyttet til lokaliteter, tilsvarende 0,73 % av total lokalitets MTB i Norge. En tildelingsrunde som vil innbringe 1 mrd. nasjonalt og der 50 % av kommunen har bidratt til veksten vil gi følgende utslag for Tranøy:

Modell	Utbetaling til Tranøy
Lik fordeling mellom alle kommuner	6,25 mill.
Lokalitets- MTB	7,27 mill.
Sjømat Norge modell, med lokal vekst	7,40 mill.
uten lokal vekst	6,17 mill.

Sjømat Norge (tidligere FHL) og Nettverket for kyst- og fjordkommuner har gått sammen om en uttalelse som i korthet går ut på følgende:

- Slutter seg til fordeling av vederlaget med 20 % til staten, 70 % til kommunen og 10 % til fylkene. Mener prinsipielt at hele vederlaget skal gå til lokale myndigheter, men for å bidra til en rask avklaring aksepters 20 % til staten.
- Hoveddelen, 60 %, bør fordeles mellom kommunene ut fra andel av total lokalitets MTB. Det er rettferdig og enkel metode.
- En mindre del, 10 %, fordeles mellom kommunene ut fra den enkelte kommunes andel av ny-tildelte/utvidede lokaliteter som et insitament til å klarere nye lokaliteter.
- 10 % av midlene bør gå til fylkeskommunene fordelt ut fra det enkelte fylkes andel av total lokalitetskapasitet. Det forutsettes at midlene skal benyttes i samordning av fellestiltak relatert til havbruksaktivitet, på tvers av kommunegrensene.
- Tildeling av midler fra Havbruksfondet må ikke medføre en avkortning av andre tilskudd/inntektsoverføringer fra staten til kommunene.
- Lokalitetskapasitet per 31.12 skal ligge til grunn for beregning av grunnlaget neste år.
- Utbetaling skal skje med en gang vederlag for økt kapasitet er innbetalt.
- All kapasitetsøkningen som tildeles etter innføring av denne nye ordningen må inkluderes i det nye havbruksfondet. Det gjelder også den siste tildelingsrunden, med frist 31.12.2016 for innløsning.

- Første utbetaling til kommunene senest innen utgangen av første kvartal 2017.

Vurdering:

Forslag til vedtak:

Tranøy kommune er positive til at det opprettes en ordning med et fast havbruksfond hvor vederlag for ny kapasitet fordeles mellom kommuner med oppdrettsaktivitet.

Tranøy kommune støtter det omforente høringssvaret fra Sjømat Norge og NFKK angående organisering av Havbruksfondet. Høringssvar fra Sjømat Norge og NFKK legges ved denne uttalelsen.

Høringsuttalelse – Forslag til innretning på havbruksfondet

Vi viser til høringsbrev fra Nærings- og fiskeridepartementet 10. desember 2015 med forslag til innretning på havbruksfondet. Høringsforslaget er en oppfølging av Meld. St. 16 (2014-2015) hvor Næringskomiteen i sin innstilling til meldingen gikk inn for at 80 % av vederlaget av ny kapasitet skal tilfalle kommunal sektor, mens statens andel skal være 20 %. Høringssvaret er utarbeidet i et samarbeid mellom Nettverket for Kyst- og Fjordkommuner (NFKK) og Sjømat Norge. Disse to organisasjonene representerer majoriteten av kommuner med havbruksaktivitet og selskapene som driver havbruksvirksomhet.

Begge organisasjonene er positive til at Departementet nå etablerer en fast ordning for forvaltning av vederlaget for ny kapasitet og øker inntektsgrunnlaget for kystkommuner med havbruksvirksomhet. Dette er viktig for å sikre at kystsamfunn forblir attraktive bo- og arbeidsplasser, som er en forutsetning for en videreutvikling av havbruksnæringen. Organisasjonene er opptatt av den store betydningen norsk havbruk har i dag både lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Med Norges naturgitt forutsetninger for å drive med havbruk, levende kystsamfunn langs kysten og gode kunnskapsmiljøer så er det all grunn til å tro at potensialet for å styrke denne posisjonen ytterligere er stor. Den negative økonomiske utviklingen vi har sett i det siste innenfor oljesektoren, samt økende arbeidsledighetstall, understreker ytterligere hvor viktig det er å stimulere utviklingen av andre næringer hvor Norge har et internasjonalt konkurransefortrinn.

I Stortingsmeldingen for Havbruk ble det vist til etableringen av en ordning som skulle gi en økt økonomisk overføring til kommuner med oppdrettsaktivitet. I Stortinget sin behandling av meldingen fattet Stortinget følgende vedtak: «*Stortinget ber regjeringen, i forbindelse med statsbudsjettet for 2016, legge frem forslag om et havbruksfond som skal fordele kommunenes og fylkeskommunenes inntekter fra vederlagene fra nye konsesjoner og vekst på eksisterende, samt legge frem en vurdering av de mest tjenlige fordelingsnøkklene for å sikre en rimelig fordeling av inntektene til alle kommuner og fylkeskommuner med oppdrettsvirksomhet.*» NFD har kjørt en prosess med møter og skriftlige innspill i arbeidet med å utarbeide en fordelingsmodell. Både NFKK og Sjømat Norge har hver gitt sine innspill i denne prosessen, men velger likevel å komme med et omforent høringssvar til organiseringen av Havbruksfondet:

Fordelingsnøkkel av midlene

- Prinsipielt mener vi at vederlaget uavkortet skal gå til lokale myndigheter, men for å bidra til en rask og klar avklaring så aksepterer vi at 20% av vederlaget går til staten.
- Hoveddelen, 60 %, bør fordeles mellom kommunene ut fra den enkelte kommunens andel av total MTB lokalitetskapasitet. Organisasjonene mener at dette vil være en rettferdig fordeling hvor de kommunene som har vært gode til å tilrettelegge for havbruksaktivitet tilgodesees med en relativ større andel av midlene enn de kommuner som i mindre grad har havbruksaktivitet i sitt område. I tillegg til at vi mener at dette gir en rettferdig fordeling, så er dette også en ordning som er en enkel å forvalte. Å legge til grunn kun lokaliteter som er i bruk er komplisert og uhensiktsmessig i og med at en lokalitet som ikke benyttes likevel vil representerer et arealbeslag.

- En mindre del, 10 %, fordeles mellom kommunene ut fra den enkelte kommunes andel av nytildelte/utvidede lokaliteter. Denne tildelingen er ment som en kompensasjon for arbeidet med å tilrettelegge for ny havbruksaktivitet i kommunen. Dette kan også være et insitament til å klarere nye og mer egnede lokaliteter på bekostning av mindre gode lokaliteter.
- Det er den nå en rekke initiativ til å etablere interkommunale arealplaner. I flere av disse initiativene har fylkeskommunen spilt en viktig rolle. En bedre samordning av arealplaner og andre fellestilltak mellom kommunene vil i fremtiden bli enda viktigere. Med den rollen Fylkeskommunen har i dag med å samordne denne type aktiviteter bør 10 % av midlene gå til fylkeskommunene fordelt ut fra det enkelte fylkes andel av total lokalitetskapasitet. Det bør ligge en forutsetning i tildelingene til fylkeskommunene at midlene skal benyttes i samordning av fellestilltak relatert til havbruksaktivitet, på tvers av kommunegrensene.

Tildeling av midler

- Tildeling av midler fra Havbruksfondet må ikke medføre en avkortning av andre tilskudd/inntektsoverføringer fra staten til kommunene.
- Lokalitetskapasitet per 31.12 skal ligge til grunn for beregning av grunnlaget neste år.
- Vi mener at det vil være uhensiktsmessig med andre utbetalingsordninger enn utbetaling med en gang vederlag for økt kapasitet er innbetalt. Dette er en ordning som forvaltningsmessig er enklest. Denne ordning sikrer også at midlene kommer i bruk og overlater eventuell forvaltning til den enkelte kommune.
- Høringsnotat viser til at den siste tildelingsrunden, med frist 31.12.2016 for innløsning av vederlaget for vekst, ikke vil inngå i den nye ordningen. NFKK og Sjømat Norge har ingen forståelse for dette, og mener bestemt at den kapasitetsøkningen som tildeles etter innføring av denne nye ordningen må inkluderes i det nye havbruksfondet., og komme til utbetaling til kommunene senest innen utgangen av første kvartal 2017.

Havbruk som distriktsnæring har en meget stor andel av arbeidsplasser i lokalsamfunn langs kysten. Det er det viktig at lokalsamfunn gjøres mer attraktive for å sikre sysselsetning og bosetning. Bidraget fra vederlaget for vekst vil således være et viktig bidrag til kommunene for at de kan videreutvikle seg med gode tilbud, og med det også legge til rette for videre vekst i havbruksnæringen og verdiskaping for storsamfunnet.

Med hilsen

Ole Haugen (Sign)
Leder
Nettverket for kyst- og fjordkommuner

Jon Arne Grøttum (sign)
Direktør Havbruk
Sjømat Norge